

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesinin 1. fıkrasının d bendinde: *'Hava kirliliği yönünden özel önem taşıyan bölgelerde veya kirliliğin ciddi boyutlara ulaştığı zamanlarda ve yerlerde veya kritik meteorolojik şartlarda yönetmeliklerle öngörülen önlemleri almayan, yasaklara aykırı davranan ya da mahalli çevre kurullarınca bu konuda alınan kararlara uymayanlara bu maddenin (b) ve (c) bentlerinde öngörülen cezalar bir kat artırılarak verilir.* hükmü yer almaktadır.

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesinin 1. fıkrasının b bendinde: *'Hava kirliliği yönünden önemli etkileri nedeniyle kurulması ve işletilmesi yönetmelikle izne tâbi tutulan tesisleri, yetkili makamlardan izin almadan kuran ve işleten veya iznin iptal edilmesine rağmen kurmaya ve işletmeye devam eden veya bu tesislerde izin almaksızın sonradan değişiklik yapan veya yetkili makamların gerekli gördükleri değişiklikleri tanınan sürede yapmayanlara 24.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu tesislerde emisyon miktarları yönetmelikle belirlenen sınırları aşıyorsa 48.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.*

İzne tâbi tesisleri, aldıkları izin belgesinde veya yönetmeliklerde öngörülen önlemleri almadan veya yönetmeliklerde belirlenen emisyon standartlarına ve sınırlamalarına aykırı olarak işletenlere 24.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. hükmü ve c bendinde ise: *'Hava kirliliği yönünden kurulması ve işletilmesi izne tâbi olmayan tesislerin işletilmesi sırasında yönetmelikle belirlenen standartlara aykırı emisyonu neden olanlara 6.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.*

Bu Kanunun ek 9 uncu maddesine aykırı davrananlara 2.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Bu bendin birinci paragrafında öngörülen fiilin konutlarla ilgili olarak işlenmesi halinde verilecek ceza toplu veya ferdî ısıtılan konutlarda her bağımsız bölüm için 300 Türk Lirasıdır. Bu cezai sorumluluk toplu ısıtılan konutlarda yöneticiye, ferdî ısıtılan konutlarda ise konutu kullanana aittir. hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki paragraflarda yapılan açıklamalardan anlaşılacağı üzere, görülmekte olan davada dava konusu işleme dayanak teşkil eden 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesinin 1. fıkrasının d bendinde, uygulanacak para cezasının miktarı için aynı maddenin b ve c bendine ('... bu maddenin (b) ve (c) bentlerinde öngörülen cezalar bir kat artırılarak verilir.' Şeklinde) atıf yapılmaktadır. Ancak atıf yapılan bentlerden b bendinde farklı fiiller ve durumlar için 24.000 YTL, 48.000 YTL, 24.000 YTL ve 6.000 YTL olmak üzere birden fazla para cezası öngörülmektedir. Aynı şekilde atıf yapılan bentlerden c bendinde ise farklı fiiller ve farklı durumlar için 6.000 YTL, 2.000 YTL ve 300 YTL para cezası öngörülmektedir. Bu durumda 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesinin 1. fıkrasının d bendinde öngörülen fiiller için uygulanacak para cezaları belirlenirken, cezanın miktarı için yapılan atıf sebebiyle ilgili (b) ve (c) bentlerine bakıldığında, farklı fiiller ve farklı durumlar için birden çok ceza öngörülmüş olması ve bu cezaların miktarlarının da birbirinden farklı olması nedeniyle, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesinin 1. fıkrasının d bendinde öngörülen fiiller için uygulanacak para cezası miktarında karışıklık ve belirsizlik ortaya çıkmaktadır. Bu durum suç ve cezalarda

Esas Sayısı : 2008/52
Karar Sayısı : 2009/89

kanunilik ilkesini düzenleyen Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 'Suç ve Cezalara İlişkin Esaslar' başlıklı 38. maddesine ve dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hukuk devleti olduğunu belirten 2. maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Zira dava konusu uyuşmazlıkta uygulanacak idari para cezası miktarı yukarıda açıklandığı üzere kesin olarak tespit edilememekte; bu nedenle yorum yoluyla farklı idari para cezası miktarları ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, iptali istenilen kuralın Anayasa'nın 2. ve 38. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; görülmekte olan davada uygulanacak 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde yer alan; '*...bu maddenin (b) ve (c) bentlerinde öngörülen cezalar bir kat artırılarak verilir.*' hükmünü taşıyan ibarenin Anayasa'nın bahsi geçen ilgili hükümlerine aykırı olduğu görüldüğünden, Anayasa'nın 152. maddesi ile 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun'un 28. maddesi gereğince, dava dosyasındaki ilgili belgelerin onaylı suretleri ile birlikte oluşturulacak dosyanın konu hakkında bir karar verilmek üzere Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine; Anayasa Mahkemesi'nce bu konuda karar verilinceye kadar davanın geri bırakılmasına ve kararın bir suretinin taraflara tebliğine 22.4.2008 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.'

"